

A'

CSASZARI ÉS KIRÁLYI FELSŐ

ENGEDÉLYEVEL

Nro 43:

Költ Bétsben, Sz. András Havának (Nóvembernek)
27-dik napján 1801-dik Esztendőben.

B é t s.

Nóvember 24 dik napjának utolsó órájában, a' halál meg fosztá az Ausztriai Monárkiát élelítő Nagy Erejétől, Római Birodalombéli Gróf Lacy Mauritzsiussától. Mitsoda életet élt, 's mi jókat tett a' Monárkiá annyi millió lakossáival, tanúbizonyságai annak a' Kabinetben, és a' Hadi Kantzelláriában álló Akták (Írások) valamint szinte azok is, kiknek szerentséjek volt közelről való esmeretségében lenni, 's kik utolsó izempillantásáig körülette voltak, 's tapasztalhatták, hogy tsak az igaz és a' Nagy Lélek múlhat úgy

ki a' világból, mint a' millyen tsendességgel, 's sok bölts mondásai között el-szenderedett ez a' Nagy Ember, a' múlt kedden, éjjél előtt fél órával, életének 77-dik esztendejében. Kétnappal az előtt meg-gyónt és áldozott a' Katholika Religiónak, melyben eddig is élt, bé-vett szokásai szerént. Eleji Hiberniából szakadtak ki Ruszfiába, a' honan jött ide Gróf Lacy is ifjú korában. Rendkívül való tehetségei által, fel lépett mind azokra a' méltóságos póltzokra, a' hova csak léphet egy magános ember érdemei által. Már 35 esztendeje a' miolta Feldmarsali méltóságot visel; e' mellett két Regimentnek (melly rendkívül való dolog az Uralkodó Házon kívül) Proprietáriussa volt, azután az Arany Gyapj, és a' M. Theresia nagy Keresztyének Vitézze és Kantzelláriussa, a' Cs. Kir. Felség valóságos Titkos Tanácsossa, Státus és Konferen-tziális Ministere. Mennyire betsülte érdemeit II-dik Jósef Császfár, bizonyítja igen szép levele, mellyel bútsut vett tőle Februárius 19-dikén (1790-dik-ben) halála előtt egynehány órával;

„Mon cher Maréchal Lacy, l'impossibilité seule qui m' empêche de tracer ce peu de lignes de ma main tremblante, m' engage à me servir d' une étrangere, puisque je vois approcher à grands pas le moment qui doit nous séparer. Je serois bien ingrat, si je sortois de ce monde sans vous réitérer ici, mon cher ami, tous les sentimens de reconnoissance que je vous dois à tant de titres, et que j' ai eu plaisir de faire valoir vis-a-vis de toute la terre. Oui, si je suis de-

venu quelque chose, je vous le dois, car vous m'avez formé, vous m'avez éclairé; vous m'avez fait connaître les hommes; et outre cela toute l'Armée vous doit sa formation, son crédit, et sa considération.

La sûreté de vos conseils dans toutes les occasions, cet attachement personnel pour moi qui ne s'est jamais démenti dans aucune occasion, petite ou grande; tout cela fait, mon cher Maréchal, que je ne puis assez vous réitérer mes remerciemens. J'ai vu couler vos larmes pour moi; celles d'un grand homme et d'un Sage sont une belle apologie. Recevez, en vous embrassant tendrement, mes Adieux. La seule chose que je regrette au monde de quitter, c'est le petit nombre d'amis, dont certainement vous êtes le premier. Souvenez-vous de moi.

De votre plus sincère ami et affectionné

Joseph.

Magyarázatja így következik:

„Kedves Feldmarsal Lacym! Tellyes lehetetlen, hogy ezt a' kevés sort részkető kezeimmel írthassam, kényszeríttetem ezt idegen kéz által íratni, mivel látom azon izempillantásnak sebes lépésekkel való közelgetését, melly elválást bennünket egymástól. Igen háláddal an ember lennék, ha ide hagyván ezt a' világot és meg nem újítanám itten, kedves Barátom, a' háládatosságnak mind azon belső érzéseit, mellyekkel annyi tekintetben tartozom az Úrnak, és a' mellyeket; örvendettem, hogy az egész világ előtt meg bizonyítottam. Úgy van valóban: ha valami lett belőlem, azt az Úrnak köszönhetem; mert az Úr

Y y z

tett engem emberré, az Úr világosította az elmém, az Úr esmértette meg velem az embereket; 's ezenkívül az egész Ármádia az Úrnak köszönheti formálódását, erős voltát és tekintetét.

Az Úr tanácsai olyanok voltak, hogy én azokban minden alkalmatosságokban bátran megnyughattam, 's szíves hajlandósága is olyan volt, akár kitsiny, akár nagy alkalmatosságokban, hogy az engem soha tserben nem hagyott; mind ezek, Kedves Feldmarsalom, olyanok, hogy én azért elegendőképpen meg nem újíthatom háladatosságomat. Láttam, mint hullottak érettem az Úrnak könyvei; egy ilyen Nagy Embernek, és Böltsnek könyhúllatásai igen szép védelmező magasztalások. Fogadja el az Úr szíves megöleléseim között búcsú-vételemet. Tsak azt az egyet sajnálom, hogy a' világból való ki költözésemmel ide kelletik hagynom a' jó barátaim kevés számát, kik között az Úr bizonynyal az első. Emlékezzék meg az Úr róllam, leg igazabb barátjáról, és kész hajlandóságú.

Jó's efről.

[Magyar Ország,

Zemlinből Név. 16-dikén. Ma hirdettetett itt ki közönséges helyeken, hogy Pasmañ Oglu, igen sok Cs. és K. pénzt, nevezetesen aranyokat és nyoltz márjasos tallérokat veretett és terjesztett el a' Nép között Viddinben, a' mellyek ugyan külső formájokra az efféle jó pénzekhez hasonlítanak, de belső betsek nints, nem is lehet, mert az aranyok belől úgy nevezett veres arany.

ból (Krongoldból) vagynak, megfuttatva kívül jó aranyal, a' tallérok pedig ezüst pléhvel béborított elegyes értzből készültek, de azért a' pengésekről, 's szemesen megvizsgáltattván a' külső bardolatlan formájokról is könnyen meg különböztethetnek a' jó pénztől.

Frantzia Ország.

Párisból Nov. 10-dikén. Napkeleti Indiából új Tudósítások érkeztek ide, mellyek között a' Monitör nevű hivatalbeli újság ezt említi. Az oda való Püspök Adran meghalálozott. Ő született Frantzia volt és 24 esztendőskorában ment el Frantzia Országból mint térítő barát Napkeletre. De csak hamar megkülömböztette magát mind talentoma mind esmérete és az ott elterjedett keresztyén vallást követők közt szerzett rendtartások által, úgy hogy még ifjú korában Pápa Helytartójává és Püspökké neveztetett egész napkeleti Indiában. A' Cochinchinai Király is látván érdemeit, első Ministerjévé választotta, és ha a' Frantzia Revolutzió akadályára nem lett volna a' Ministernek, a' kereskedésre nézve nagy szabadságot szerzett volna Frantzia Országának, az Anglusokat egészen kirekesztvén azon Országból. Az ő pompás temetéséhez hasonlót Európában még csak nem is gondolhatni. A' koporsóját egy fertáj méri földnyire kísérték a' Conchinchai keresztyénekké lett lakosok u. m. maga a' Király és az ő egy fia, 12 ezer Királyi testörzö katonák és 40 ezer más személyek; ide nem számlálván a' számtalan néző ső-

kaságot. Két felől a' késérők mellett lépegettek az ide való szokás szerént 120 Elefántok. — A' meg holt Püspök nagy talentomú ritka érdemű férfiná volt, sok nyelveken beszélt, kivált a' Conchinchinai felette nehéz nyelvet igen jól tudta. Maga a' Conchinchinai Király egy halotti beszédet tartott a' sírjánál a' Püspöknek, mellyben könyvező szemekkel beszéltette elő elfelejthetetlen barátjának érdemeit. A' Királyné és sok Udvari Dáma is jelen voltak ezen temetésen, még pedig a' szokás ellen. — A' sírhalma felett emeltetett drága és pompás emlékeztető Oszlop, nagy becsületére válik a' Frantzia térítő-barátoknak.

Párisból Növ, 13-dikán. Az itt tartatott békekész innepén ezen dolgok voltak leginkább közönségesen szembe tűnők. 1. A Seine (Sequana) vizén jelent meg egy kis hajóssereg, mellyen Európának minden Országiból számos lakosok szemléltek. Ezek a' parton épült békekész templománál kiszálván, kézen fogva vezették abba egymást 's barátságos tántzokkal mulatták magokat. A' mulattság alatt egy 8 ágyús fregát hajó szüntelen tüzelt ágyúiból és apróbb fegyverekből. 2. Csak hamar azután felemelkedé a' levegőben hajókázó Garnerin, ékesen kitzifrázott hajójával a' város felébe, és sokáig gyönyörködtetvén egynehány száz ezer emberekből állott nézőit pompás fel 's alá tett lebegései által a' levegőben, végtére eltűnt az ég felé függesztett kíváncsi szemek elől. 3. Egy álmélkodásra méltó nagyságú sátor Teátromban Néma néző játékot (pantomímiát) játszottak a' kiválogatott leg jobb játszó, melly-

ben először a' hadnak irtóztató volta a' tsata
 piacon; azután két városok ostromlása ábrázol-
 tatott le minden nézőket megható elevenséggel.
 Végtére a' békesség áldott hasznai terjesztettek elő.
 4. A' tüzi játék minden leírást felyül haladt di-
 tső szépségével; nem külömben az estveli kivi-
 lágosítása is a' városnak. Estveli 5 órától fogva
 senkiék se volt szabad a' város úttzáin kotsinjárni.
 Egyedül Lord Kornwallis az Anglus telyes hatal-
 mú Minister nyert erre szabadságot, azon külö-
 nös tiszteletnek bizonyására, mellyel a' Kór-
 mányfzék 's nevezetesen a' Fő Konzul eránta vi-
 seltetik. A' Lord két lovas hintón a' nevezetesebb
 Úttzákat eljárván mindeneket szemesen megvizs-
 gált sok jeleit adván a' vigadozásokban való örö-
 mének, 's nem győzte a' szép rendtartást illy
 számtalan sokaság között eléggé magasztalni.

Nancy ból Név. 10-dikén. Az itt tartatott
 békesség innep által különösen megkülömböztet-
 ték magokat ezen város lakosi, mert ők, a' helyett
 hogy magokat kikeresett mulattságokban gyö-
 nyörködtették volna; a' szegényeket és foglyokat
 vendégelték meg, és ezenkívül a' város Praefectu-
 sa 600 forintot osztogatott ki közöttök.

Anglia.

Folytatása a' Parlamentomi dolgoknak.

Mennél inkább gondolóra veszem a' Frantzi-
 ákkal kötött békesség tikkelyeit, annál több
 veszedelmeket veszek észre, mellyek azokból
 következhetnek. Örvendjen bár az egész Nemzet
 a' békességen, én nem örvendhetek; mivel őket

az örökre, midőn látom hogy a' jelen való bé-
kesség a' Haza vég veszedelmére nyit utat, nem
válalok. Félnem kell Frantzia Ország Gígási lépé-
sekkel nevededő hatalmától. Tsak egy dolog hi-
jával van még, hogy az a' Nemzet a' legfőbb grá-
ditsára lépjen a' hatalomnak, a' pedig a' keres-
kedés. Kevés reménységem van, hogy erre néz-
ve is az elsőséget kezeink közzül ki ne fatsar-
ják. De egyébaránt tsak tartós legyen a' békes-
ség, én arra is reá állok, a' mit a' Parlamentom
nemes Szószóllója (Pitt Úr) mondott, hogy az ditsős-
ségünkre válik. „ — Addindton Úr szavai ezek.
„Az én érdemes barátom környülállásosan belé-
erészkedett a' békesség fejtegetésébe; holott még
tsak az előljáró tikkelyek vagynak meghatároz-
va. Előre ítélni arról, úgy tetszik, nem a' do-
log rendje, 's nem is illendőség: azért azokra a'
mellyek mondódtak nem felelhetek.

Úgy látszik mintha az érdemes szószólló az
hinné, hogy mi egyedül Kolóniáink nevededésé-
ben és a' kereskedésben lelhetnénk fel azt az
elzökt, melly minket a' Frantzia Nemzet ha-
talma nevededése ellen bátorságban helyheztet-
heine. De, minden nyereségeink sem tehetik
azt meg, a' Frantziáknak határ né kül becsüle-
re törekedő Nemzeti béllyegek ellen. Nem á-
hatunk magunknak ő ellenek erősebb sántzot,
mint ha Konstitúzióukat és a' jelenvaló gondol-
kozás módját Nemzetünk között híven és állhata-
tosan fen-tartjuk.“ 's a' t.

Londonból Növ. 2 dikán Octóber 30-
dikán terjesztette Lord Pelham a' Frantzia Res-
publikával kötött békesség előljáró tikkelyeit a'

felső Parlamentom eleibe nyomtatásban. Ezen alkalmatossággal így kezdé el a' beszédet Lord Grenville. „Kéntelen vagyok először is a' Ministériumot felkívánni a' békesség némelly tzikkelyeinek megmagyarázására, a' melly szükséges arra, hogy az egészről meghatározott ítéletet hozzassunk. Ezek főképpen szövetségeseinknek bátorságban való helyheztetését's birtokoknak ép-ségben való megmaradásokat illetik, kiket tudnillik a' békesség tzikkelyei befoglalnak. Erre, főképpen pedig Portugalliára nézve szükséges a' magyarázat: ha valyon a' békesség egy tzikkelyében, a' mostani háború előtt való épségekben való vizfiza állítások értetik e' a' Portugalliai birtokoknak, vagy pedig Spanyol Országgal kötött békesség előtt való, vagy végre a' Frantzia Respublikával lett megbékéllés előtt való épségek. Tudva vagyon előttem, hogy ez a' mi elébbeni szövetséges Társunk kényszerítetett, birtokainak egy részét Spanyol, más gyönyörű részét pedig Brasíliában az ott való szabad kereskedelemmel együtt Frantzia Országnak által engedni. Felette fontos dolog ezt tudni reánk nézve, mivel mi e' szerént Brasíliából egészen kirekesztettvén, ki-mondhatatlanul megkárosodunk. Jó volna a' Király Ő Felségét kérni, hogy méltóztatná a' Fényes Portával, Nápolyal, Portugalliával és más Hatalmasságokkal kötött békesség tzikkelyeinek mássát a' Parlamentommal közleni, “ Lord Pelham így felelt: Minthogy a' Nagy Erdemű Lord, a' ki éppen most ült le, ez előtt ékesen szö-lása és bőbeszédűsége által olly hatalmasan igyekezett a' háború folytatására a' Parlamentomot

reá beszélni: felette sajnálva kell hallanom, hogy most a' Ministériummal ellenkező részre állott, midőn a' békesség dolga forog fenn.

Lord Grenville: „Magamnak, Királyomnak és Hazámnak tartozom azzal, hogy a' Parlamentom Tagjait a' békesség 6-dik Tzikkelyének kétséges értelmére figyelmetessé tegyem. Ha igaz az a' mit mind hallásból, mind a' Frantzia hivatalbeli Tudósításokból értettünk, a' szírént Portugallia felette nagy, és minket méltán nyughatatlankodtató áldozatokat tett a' békesség megnyeréséért Frantzia Országának. Megengedte a' Brasíliai Tartományokba való szabad bémene-
telt, a' melly a' kereskedésnek Anglia és Portu-
gallia között éppen a' fundamentomát ingatja, sőt annak jövődöre véget is vét. Azt kíván-
nám tehát az én érdemes barátomtól megérteni, hogy Portugallia Tartományi a' háború előtt volt épségeiben és állapotjokban vizsgálva fognak e' ál-
líthatni? 's a' t.

Az alsó Parlamentomban Grey Úr éppen azt kívánta, hogy magyaráztasson meg a' békesség 6-dik Tzikkelye, mivel abból nem tudhatni hogy Portugallia Birtokainak épségeiben való meg-
maradásán mit kell érteni; azt tévén hozzá, hogy ettől függ, ha valyon a' Haza olly veszedelmes környúlállások között vagyon e', mint némellyek gondolják. „Nóvembernek 3 dikán ekként nyilatkoztatta ki Lord Hawkesbury a' Grey Úr kérdésére nézve gondolatját. „Egy érdemes Társam, a' békesség 6-dik Tzikkelyeinek magya-
rázatját kívánta vólto tőlem. Most annak ezt fe-
lelem: hogy Portugallia abban az állapotban fog-

maradni, a' melybe a' Badajózi békekötés által helyheztesztődött; az az, Olivenza vára Spanyol Országának engedődik által, és a' Guadiana vize lesz ezután a' két Hatalmasság birtokának határa. Ebben áll magának Portugalliának épségében leendő megmaradása. Grey Úr így szólta; Ha a' nemes Lord szavait jól értem, azok szerént nem nyeri vissza Portugallia a' Spanyoloknak által engedett birtokait. Hasonló meghatározott Feleletet kívánnék arra is; ha vallyon a' Frantziáknak éppen olyan tellyes szabadság engedődött e', portékáiknak a' Portugallus kikötő helyekbe való bévitelekre, mint a' milyennel eddig az Anglusok bírtak. " Lord Hawkesbury ekként felelt:

„A' mi Portugalliának Ámerikai birtokát Brasiliát illeti, ott, a' két Hatalmasságok birtokai között az Arrojava vize fog határnak maradni, valamint a' Frantzia Respublika és Portugallia között kötöttett békekességben meghatározott. A' Portugalliával való kereskedésre nézve pedig azt jegyzem meg: hogy ha az, más Országoknak szabad kereskedést enged gyapjúból készült portékáikra nézve, azon jussal, mellyel eddig nekünk engedett; akkor nekünk is szabadságunkban áll, hogy a' Portugalliai borok helyett, más Országból hordassunk borokat. "

Minden azzal tartja hogy a' mai, Növ. 4-dikén tartandó Parlamentomban nagy dolgok fognak elő fordulni. Már reggeli 9 órákor tömve tele voltak a' Parlamentomi palotában a' károk nézőkkel vagy inkább hallgatókkal, holott az ülés rendszerént délutáni 4 órákor szokott

elkezdődni: ez naptsak ugyan elébb elkezdődött, úgymint délutánni egy óra után. Lord Hawkesburynak tegnapi beíródje, melyben a' Badajozi békességekötést a' maga valóságában megmaradónak állította, igen nagy szeget ütött sok Anglus kereskedők fejébe, 's sokat vesztett el a' békesség betségöl. Azzal bíztatják azomban magokat az Anglusok, hogy Frántzia Ország és Anglia között igen hasznos kereskedésbeli Egygyesség fogna szerezttetni, mellyre nézve Lord Hawkesbury és Otto Polgár már alkudozásba is ereszkedtek.

Dánia.

Koppenhágából Növ. 7-dikén. Meg-érdemli a' következendő történet, hogy mint legszébb példája az emberi tisztá szeretettnek közönségesé tétessen. Egy Dánus hajó gabonával megterhelve, szándékozott a' közép tengerről Petersburg felé, 's útjának nagyobb részét már szerentsésen megtévén, vasmatskáit a' tengerbe hanyta az ide való kikötőhely előtt. A' szélvész erőszakosan dühösködött, 's a' terhes hajó süjyedni kezdett. A' rajta lévő emberek tsak nem kétségbe esve, a' szemek előtt látott haláltól való rettenés között, a' hajó orrára és árboczfáira vették magokat. Szemekbe tűnvén a' szerentsétlenség a' parton lévő vámház körül átsorgóknak, láрма esik; 's egy kereskedőnek is értésére esvén a' dolog, tüstént 100 tallért 's ezenkívül minden személlýért húsz tallért ígére annak a' hajósna, a' ki a' szerentsétleneket a' halálos veszedelemből kiszabadítaná. Elegen próbáltak tsónakjaikon a' süjyedő hajóhoz közelíteni, de a' szél dühösködé-

se miatt hiában küszködtek az iszonyú habokkal (hallámokkal). Egy Helsingöri hajós is észre vé-
vén a' szerentsétlenséget, egynehány embereivel
tsónakra ül 's neki bízttatván az evező legényeket,
mellé férkezik a' süjjedő hajónak, 's ekkor maga
kiugorván a' tengerbe, minthogy jó úszó volt,
egygyenként mind hajójára hordá a' szerentsétle-
neket, 's a' vámházhoz, melly legközelebb esett
a' parton, kiverelkedvén ki rakta. A' Kereskedő
egyben le akarta fizetni a' meg ígért jutalmat,
de a' hajós nemes nagy lelkűséggel ezt felelé.
„Távol légyen tőlem Uram, hogy pénzért men-
tsem meg felebarátimnak életüket.“ A' Koppen-
hágai kereskedők egy sokat érő emlékeztető
arany pénzt készíttetnek ezen ember szerető ha-
jósának, ritka nemes tselekedetéért.

Egy ilyen nemes szívű és tselekedetű férj-
fiúról éneklett a' kellemetes munkájú poéta Bür-
ger is egy szép Odát, melly így kezdődik: Hoch
klingt das Lied vom bravem Mann, Wie Orgel-
ton und Glockenklang, 's a' t.

A' Koppenhágai, Stokholmi, és több északi
Tudósítások keservesen panaszolkodnak, hogy
olly rettenetesen dühösködő szélvész (Orkán) ural-
kodott arra mindenfelé Nóvember 3-dikán,
melly a' szárazon, számtalan épületek tetejének
leszaggatása által, kíváltképpen pedig a' tenger-
en széjjel lévő hajókban, csak a' mennyire eddig
tudhatni is, iszonyú károkat tett.

Orosz Birodalom.

Petersburgból Oct. 26-dikán. Sok ízben ki-
nyilatkoztatta már a' most uralkodó Felség Sár-

dor Császár, hogy a' jól elrendelt Országban leg-
szükségesebbnek tartja, a' Tudományok töké-
letesítése után, a' gazdaság Tudományának ter-
jesztését a' Mesterségek és a' Kereskedés virág-
zását. Az első szolgál a' népnek megvilágosításá-
ra, melly a' Nemzetnek más Nemzetek előtt méltó-
ságot szerez, a' többek az Ország lakosinak belső
és kinek kinek izemélyes boldogságára el múlka-
tatlanúl meg-kívántattnak. 's a' t. Ilyen feje-
delmi gondolatoktól lelkesítettén a' Császár, a'
Gazdaságra ügyelő szabad Társaságnak Igazgató-
ját Titkos Tanácsos Nartof Urat, éppen a' koro-
názás napján nevezte Ő Fge a' Sz. Anna ke-
relzt rendnek tagjává, ilyen értelmű levelet küld-
vén hozzá. „Titkos Tanácsos Úr 's a' Gazdaság-
ra ügyelő szabad Társaság Igazgatója! Minthogy
különös figyelemetességet fordítom az Úrnak
buzgó fáradozásaira; imé megajándékozom az
Urat a' Sz. Anna első rangú kerelztjével, melly-
nek jeleit ezután viselni fogja. Maradok az Úrnak
jóindulatú,

Sándor,

Elegyes Levelek.

Az Orosz Császári Követ Gróf Markow igen
gyönyörű ajándékot nyert a' Fő Konzultól, az
Orosz Udvarral lett békeségkötés alkalmatossá-
gával; melly 115 ezer forintba betsültefik.

Az Amsterdami úgy nevezett Erdemesek
Társasága, mellynek választott mondása ez:
Felix Meritis; Haydn muzsikai ritka tálen-
tomairól és remek munkáiról esmeretes Muzsi-
kust a' maga érdem szerént való Tagjává vá-

lasztotta. — Harlemben a' Tayleri fundáció fel-állítatott Társaság, aranyból egy jutalom pénzt tett vólt fel annak a' Tudósnak, a' ki erre a' kérdésre; Mitsoda fogamatja és haszna vólt, kivált a' régi időkben, a' Poézisnek, az emberi értelem pallérozására nézve? legjobban megfelel. Számos Munkák küldeték bé a' Társasághoz. Ezek között legjobbnak találhatott az, mellynek szerzője Tiedeman Marburgi Professor.

Spanyol Országának Valenczia nevű Tartományában a' békételenkedők mind inkább inkább szaporodnak 's az Insurgensek száma nevedik. A' Kormányfőzék kéntelen vólt egynehány ezer katonákat a' pártos lakosok le-tsendesítésére oda rendelni, ámbár nem örömet és csak kéntelenségből nyúlt ezen utolsó erőszakos elzakhöz. Ezenkívül, minden hív Hazafiakat felkívánt a' Kormányfőzék, hogy a' belső tsendességért fogjanak fegyvert az Insurgensek ellen.

Konstantzinápolyból Oct. 30-dikán. Egyiptomból már számos hajók érkeztek ide odavaló termésekkel, mellyeket a' Nép örömeben igen drága pénzen is kapva kapott. A' Kapitány Basa is küldött egy második rangú hadi hajót zsatskó Pénzel megrakva, mellyek közzül minden zsatskóban közel ezer ezer forint vólt. Ez a' nagy summa pénz a' Nagy Úrnak küldetett ugyan ajándékban, de a' ki örömeben mind ki osztogatta azt, az Udvari emberei között. — Keith Admirális, Hutchinson Generális, és az elesett Gen. Abercrombie fia a' ki Oberster, mind a' hárman igen drága ajándékokat nyertek a' Török

Császártól, és azonkívül a' Hóld nevű Rendnek is Tagjaivá lettek.

A' szőlőnek természeti épségében sok ideig lehető megtartására, a' következő mód tételt mostanában Párisban közönségessé. Vagy az ember erre nézve egy ép hordót és egy rakás a' kementzében jól megszárasztott búzaliszt korpát. Hintse bé a' hordó fenekét három újni vastagságra a' korpával 's rakjon arra egy sor ép szőlőt, de ne tömőten, ezt ismét hintse bé korpával 's rakjon reá újra egy sor szőlőt, 's ismét korpát és szőlőt míg a' hordó tele lesz. Legfelyül korpa fedje a' szőlőt 's úgy tétessen belé fenék, még pedig olly szorossan be legyen fenekelve a' hordó mint a' boros hordó: szokták gyékénnyel befenekelni. Így elzítendéig is el áll a' szőlő épségben, 's alig tetűzik a' szőlő szemeiben valami kevés fonnyadás. Ha pedig a' valamennyire öfzfze töpörödött bilingeket borba mártogatja az ember, még pedig a' fejer szőlőt fejer, a' piros és feketét pedig veres borban, már úgy éppen minden elevenségét vízfza nyeri, mintha akkor szakasztották volna le a' tőkéről. Ez a' találmány annyival fontosabb, mivel a' szőlő a' leg egészségesebb gyümölts neme.

Ő Felsége méltoztatott előbbeni jussaiba 's birtokaiba vízfza állítani az egynehány elzítendők előtt a' Magyar Hazában meg-szünt Benedictínus, Praemonstratensis, és Cisztértizita Szerzeteket.